

TASZ webhelyen lett közzétéve (<http://tasz.hu>)

[Címlap](#) > Magyar nyelven a strasbourgi döntés

Magyar nyelven a strasbourgi döntés

2011. április 26. kedd, 10.27

Magyarul is elérhető az Emberi Jogok Európai Bíróságának 2009. áprilisában hozott határozata, amelyben a TASZ beadványa nyomán első alkalommal mondta ki a testület, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának jogellenes korlátozását jelentheti közérdekű adatok bizonyos körének jogellenes visszatartása. A testület kiemelte döntésében, hogy az információ hiányában ellehetetlenül a vélemény szabad és megalapozott kinyilvánításának a lehetősége, aminek következtében civil szervezetek és újságírók nem képesek betölteni társadalmi küldetésüket.

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

TÁRSASÁG A SZABADSÁGJOGOKÉRT kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(37374/05. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2009. április 14.

Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Társaság a Szabadságjogokért kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Françoise Tulkens, *Elnök*,
Ireneu Cabral Barreto,
Vladimiro Zagrebelsky,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović
Sajó András,
Nona Tsotsoria, *bírák*

és Sally Dollé, *Hivatalvezető*

2008. november 13-i és 2009. március 24-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (37374/05. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. Cikke alapján egy Magyarországon bejegyzett egyesület, a Társaság a Szabadságjogokért („a kérelmező”) 2005. október 11-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Baltay L., Gyálon praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt („a Kormány”) dr. Hóltzl Lipót Képviselő képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból.

3. A kérelmező azt állította, hogy a magyar bíróságok határozatai – amelyek nem engedélyezték számára, hogy hozzáférjen egy országgyűlési képviselő Alkotmánybírósághoz benyújtott kérelmének részleteihez – megsértették a közérdekű adatokhoz való hozzáféréshez fűződő jogát.

4. 2008. november 13-i határozatában a Bíróság elfogadhatóvá nyilvánította a panaszt.

5. A kérelmező és a Kormány is észrevételeket terjesztett elő az ügy érdekével kapcsolatban (59. szabály 1. szakasz).

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

6. A kérelmező egy 1994-ben Budapesten bejegyzett egyesület.
7. 2004-ben egy országgyűlési képviselő („a képviselő”) más magánszemélyekkel együtt alkotmányellenesség utólagos vizsgálata iránti kérelmet terjesztett az Alkotmánybíróság elé. A kérelem a Büntető törvénykönyvben foglalt, egyes kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények friss módosításainak alkotmányossági vizsgálatára irányult.
8. 2004 júliusában a képviselő sajtótájékoztatót tartott a kérelemről.
9. 2004. szeptember 14-én a kérelmező – egy nem kormányzati szerv, amelynek kinyilvánított célja az alapvető jogok elősegítése és a civil társadalom valamint a jogállamiság erősítése, s amely aktív szerepet játszik a kábítószer-politikában – azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény („az 1992. évi adatvédelmi törvény”) 19. § alapján biztosítson számára hozzáférést az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványhoz.
10. 2004. október 12-én az Alkotmánybíróság a képviselővel való konzultáció nélkül elutasította a kérelmet arra hivatkozva, hogy az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványok nem tehetők külső személyek számára hozzáférhetővé az indítványtevők hozzájárulása nélkül.
11. 2004. november 10-én a kérelmező pert indított az Alkotmánybíróság ellen. A kérelmező azt kérte a Fővárosi Bíróságtól, hogy az 1992. évi adatvédelmi törvény 21. § (7) bekezdése alapján kötelezze az alperest az indítványhoz való hozzáférés biztosítására.
12. 2004. december 13-án az Alkotmánybíróság határozatban mondta ki a Büntető törvénykönyv megtámadott módosításainak alkotmányos voltát. A határozat tartalmazott egy összefoglalást a szóban forgó indítvány tartalmáról, és nyilvánosan kihirdetésre került.
13. Annak ellenére, hogy az alkotmánybírósági eljárás már lezárult, 2005. január 24-én a Fővárosi Bíróság elutasította a kérelmező keresetét. A Fővárosi Bíróság lényegében azt állapította meg, hogy a képviselői indítvány nem tekinthető „adat”-nak, s hogy az ahhoz való hozzáférés hiánya nem vitatható az 1992. évi adatvédelmi törvény alapján.
14. A kérelmező a Fővárosi Bíróság megállapításait vitatva fellebbezést terjesztett elő. Továbbá kérte, hogy az indítványt az abban szereplő személyes adatok törlését követően tegyék számára hozzáférhetővé.
15. 2005. május 5-én az Ítéletábra helyben hagyta az elsőfokú határozatot. Az Ítéletábra megállapította, hogy az indítvány tartalmazott néhány „adat”-ot; ezen adatok azonban „személyes” adatok voltak, amelyekhez nem biztosítható hozzáférés az indítványtevő hozzájárulása nélkül. A személyes adatok ilyen védelmét nem írhatja felül más jogos érdek, még a közérdekű adatokhoz való hozzáférés érdeke sem.
16. A kérelmező másodlagos kereseti kérelmét indoklás nélkül utasította el a bíróság.

II. RELEVÁNS HAZAI JOG

1. A Magyar Köztársaság Alkotmánya

59. Cikk

„(1) ... mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

61. Cikk

„(1) ... mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

2. Az Alkotmánybíróságról szóló

1989. évi XXXII. törvény

1. §

„Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik:

b) a jogszabály ... alkotmányellenességének utólagos vizsgálata”

21. §

„(2) Az 1. § b) pontja szerinti eljárást bárki indítványozhatja.”

3. Az 1992. évi adatvédelmi törvény

2.§ (a szóban forgó időszakban hatályos szöveg)

„(4) *Közérdekű adat*: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső adat.”

3. §

„(1) Személyes adat akkor kezelhető, ha ... ahhoz az érintett hozzájárul ...”

4. §

„A személyes adatok védelméhez fűződő jogot és az érintett személyiségi jogait - ha törvény kivételt nem tesz - az adatkezeléshez fűződő más érdekek, ideértve a közérdekű adatok nyilvánosságát (19. §) is, nem sérthetik.

19. §

„(1) Az állami ... feladatot ... ellátó szerv vagy személy ... a feladatkörébe tartozó ügyekben ... köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szervek rendszeresen ... közzéteszik, továbbá ... hozzáférhetővé teszik a tevékenységükkel kapcsolatos legfontosabb ... adatokat. ...

(3) Az (1) bekezdésben említetteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha az adatot törvény alapján az arra jogosult szerv állam- vagy szolgálati titokká nyilvánította, illetve ha az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat, továbbá, ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény

a) honvédelmi;

b) nemzetbiztonsági;

c) bűnüldözési vagy bűnmegelőzési;

d) központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből;

e) külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra;

f) bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel

korlátozza.

21. §

„(1) Ha a közérdekű adatra vonatkozó igényét nem teljesítik, az igénylő a bírósághoz fordulhat.

(2) A megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani.

(3) A pert a megtagadás közlésétől ... számított 30 napon belül az ellen a szerv ellen kell megindítani, amely a kért felvilágosítást megtagadta. ...

(6) A bíróság soron kívül jár el.

(7) Ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelő szervet a kért közérdekű adat közlésére kötelezi.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 10. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

17. A kérelmező panaszolta, hogy a jelen ügyben a magyar bíróságok határozatai megsértették a közérdekű adatokhoz való hozzáféréshez fűződő jogát. A kérelmező szerint ez sértette az Egyezmény 10. Cikkét, amelynek releváns része kimondja:

„1. Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. ...

2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vetendő alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban ... mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása ... céljából.”

A. A Kormány érvei

18. A Kormány nem vitatta, hogy beavatkozás történt a kérelmező számára az Egyezmény 10. Cikke alapján biztosított jogokba. A Kormány azonban hangsúlyozta, hogy a rendelkezés 2. bekezdése megengedi a Szerződő Államok számára, hogy bizonyos körülmények fennállása esetén korlátozzák e jogokat. A Bíróság esetjoga szerint az Államok bizonyos fokú mérlegelési szabadsággal rendelkeznek annak meghatározásakor, hogy a 10. Cikk alapján védett jogok korlátozása szükséges-e.

19. A Kormány előterjesztette, hogy az Alkotmány elismeri a véleménynyilvánítás szabadságához és a közérdekű adatokhoz való hozzáférés jogát, s külön törvényekben foglaltak szerint biztosítja e jogok gyakorlását. Így az e jogokba történő beavatkozás lehetősége törvényben meghatározott. Az Alkotmány 59. Cikkének (1) bekezdésében és 61. Cikkének (1) bekezdésében foglalt alapjogok működését az 1992. évi adatvédelmi törvény szabályozza. Ezen törvény „közérdekű adat” meghatározása – amely a 2005. június 1-jei módosításig volt hatályban – kizárta a személyes adatokat, míg más típusú adatokhoz hozzáférést biztosított. A jelen ügyben a másodfokú bíróság megállapította, hogy azok az adatok, amelyekhez a kérelmező hozzáférést kért, személyes adatok, mivel egy képviselő személyes adatait, véleményét tartalmazzák, amelyek alkalmasak a képviselő személyével kapcsolatos következtetések levonására. Önmagában az a körülmény, hogy a képviselő alkotmányossági vizsgálat iránti kérelem előterjesztését határozta el, nem tekinthető a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak, mivel az Alkotmánybíróság zárt ülésen hozza meg határozatait, s e határozatok – bár nyilvánosan kihirdetésre kerülnek – nem tartalmazzák az indítványtevők személyes adatait. Következésképpen az alkotmányossági vizsgálat iránti kérelem előterjesztőinek nem kellett azzal számolniuk, hogy személyes adataik nyilvánosságra kerülnek.

20. A Kormány osztotta a bíróságok azon megállapítását, hogy közérdekű adatok kezelése esetén főszabály a nyilvánosság elve, személyes adatok kezelése esetén pedig az önrendelkezés elve. Ebből következően a közérdekű adathoz való hozzáférés korlátozható abban az esetben, ha olyan információt tartalmaz, amelynek megőrzése személyes adat védelméhez szükséges. Ha az Alkotmánybírósághoz beérkezett indítványokat a jogalkotó az azokban foglalt személyes adatokkal együtt közérdekű adatnak minősítve bárki számára megismerhetővé tenné, az elbátortalanítaná az állampolgárokat attól, hogy ilyen eljárásokat indítsanak. Ezért a Kormány szerint a hazai bíróságok a jelen ügyben jogszerűen és az Egyezménynek megfelelően jártak el, amikor megtagadták a képviselői indítványhoz való hozzáférést.

21. Az 1992. évi adatvédelmi törvény rendszerében a közérdekű adatokhoz való hozzáférés jogának korlátja a személyes adatok védelméhez fűződő jog. A Kormány fenntartotta, hogy a korlátozás megfelelt az Egyezményben meghatározott feltételeknek, mivel törvényben meghatározott volt, mások jogainak védelme érdekében került sor alkalmazására, és egy demokratikus társadalomban szükséges volt.

B. A kérelmező érvei

22. A kérelmező annak előterjesztésével kezdte, hogy az információhoz való hozzáférés, és az információ terjesztése a véleménynyilvánítás szabadságának egyik előfeltétele, mivel a releváns és pontos tények ismerete nélkül nem lehet megalapozott véleményt formálni vagy fenntartani. Mivel a kérelmező aktívan részt vesz a magyar drogpolitikában, a szóban forgó indítványhoz való hozzáférés megtagadása lehetetlenné tette számára küldetésének teljesítését, és a kérdéssel kapcsolatos nyilvános vitába történő bekapcsolódását. A kérelmező azt állította, hogy ebben a tekintetben a sajtóhoz hasonló szerepet játszott, mivel tevékenysége lehetővé tette a nyilvánosság számára, hogy megismerje és véleményt formáljon a politikai vezetők drogpolitikával kapcsolatos elképzeléseiről és beállítódásáról. Az Alkotmánybíróság megghiúsította a kérelmező azon kísérletét, hogy már az előkészítő szakaszban nyilvános vitát kezdeményezzen.

23. A kérelmező továbbá fenntartotta, hogy az Egyezmény 10. Cikke alapján pozitív kötelezettségek hárulnak az Államokra. Mivel a jelen ügyben a magyar hatóságoknak nem kellett összegyűjteniük a panasz tárgyát képező információt, hiszen az rendelkezésre állt és elérhető volt, a hatóságok egyetlen kötelezettsége az lett volna, hogy ne tegyék lehetetlenné azok megismerését. A közérdekű információk kérelemre történő nyilvánosságra hozatala valójában a 10. Cikk 1. bekezdése szerinti „megismerés”-hez való jog fogalma alá esik. Ez a rendelkezés nemcsak azokat védi, akik másokat kívánnak tájékoztatni, hanem azokat is, akik ilyen információkhoz kívánnak hozzájutni. Eltérő álláspont vallása azt jelentené, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem több a cenzúra hiányánál, ami összeegyeztethetetlen lenne a fent említett pozitív kötelezettségekkel.

24. A kérelmező azt is előterjesztette, hogy a politikusok privátszférája szűkebb, mint más állampolgároké, mivel a politikusok ki vannak téve a kritikának. Ezért a személyes adataikhoz való hozzáférés szükséges lehet olyan esetekben, amikor az adat a nyilvános teljesítményüket érinti, mint a jelen ügyben is. Ha a Kormány érvei elfogadásra kerülnének, akkor minden adat személyes adatnak minősülne, és kizáródna a nyilvános vizsgálat köréből, ami megfosztaná jelentésétől a közérdekű adat fogalmát. Mindenesetre, a jelen panasszal kapcsolatban a képviselő védett privátszférájának semmilyen részlete nem került volna nyilvánosságra.

25. Továbbá, a kérelmező vitatta a törvényes cél fennállását. Az Alkotmánybíróság sohasem kérdezte meg a képviselőt, hogy hozzájárul-e az alkotmányossági vizsgálat iránti indítványban foglalt személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához. Ezért nem lehet azt állítani, hogy a korlátozás a képviselő jogainak védelmét szolgálta. Az Alkotmánybíróság valódi célja annak megakadályozása volt, hogy a kérdésről nyilvános vita folyjon. A kérelmező

számára az ilyen indítványok titkossága riasztó, mivel megakadályozza a nyilvánosságot abban, hogy értékelje az Alkotmánybíróság gyakorlatát. Azonban, még törvényes cél fennállását feltételezve is, a korlátozás nem volt szükséges egy demokratikus társadalomban. A közérdekű adatokhoz való széles körű hozzáférés összhangban áll az emberi jogi jogvédelem legújabb fejlődési irányával, valamint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1087 (1996) sz. Határozatával.

C. A Bíróság értékelése

1. Történt-e beavatkozás?

26. A Bíróság következetesen elismeri a nyilvánosság jogát arra, hogy közérdekű információkhoz hozzáférjen. A Bíróság e területen fennálló esetjoga a sajtószabadsággal összefüggésben került kifejtésre, amely az ilyen ügyekkel kapcsolatos információk és eszmék terjesztését szolgálja (ld. *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, 26 November 1991, § 59, Series A no. 216, és *Thorgeir Thorgeirson v. Iceland*, 25 June 1992, § 63, Series A no. 239). Ezzel összefüggésben, a Bíróságnak a legnagyobb gondossággal kell vizsgálódását lefolytatnia akkor, ha a nemzeti hatóságok által tett intézkedések – beleértve az olyan intézkedéseket is, amelyek csupán megnehezítik az információhoz való hozzáférést – alkalmasak arra, hogy elbátortalanítsák a sajtót, a társadalom egyik „házőrző kutyáját” („watchdog”) attól, hogy jogosan közérdekűnek tekintett ügyekről folytatott nyilvános vitában részt vegyen (ld. *Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway* [GC], no. 21980/93, § 64, ECHR 1999-III, és *Jersild v. Denmark*, 23 September 1994, § 35, Series A no. 298).

27. A 10. Cikk által védett érdekre figyelemmel a jog nem engedhet meg olyan önkényes korlátozásokat, amelyek a közvetett cenúra egyik formájává válhatnak, ha a hatóságok akadályokat gördítenek az információk összegyűjtésének útjába. Ez utóbbi tevékenység például alapvető fontosságú előkészítő lépés az újságírásban, s a sajtószabadság inherens, védett részét képezi (ld. *Dammann v. Switzerland*, no. 77551/01, § 52, 25 April 2006). A sajtó funkciója magában foglalja a nyilvános vita fórumainak a megteremtését is. E funkció realizálása azonban nem korlátozódik a médiára vagy a hivatásos újságírókra. A jelen ügyben a nyilvános vita fórumának előkészítését egy nem kormányzati szerv végezte. A kérelmező tevékenységének a céljáról tehát megállapítható, hogy az a tájékozott nyilvános vita alapvető fontosságú elemét képezte. A Bíróság többször elismerte a civil társadalom közügyek megvitatásához nyújtott fontos hozzájárulását (ld. pl. *Steel and Morris v. the United Kingdom* (no. 68416/01, § 89, ECHR 2005-II). A kérelmező különböző céllal – beleértve az információs szabadság védelmét is – emberi jogi tárgyú pereket folytató egyesület. Ezért, a sajtóhoz hasonlóan, társadalmi „házőrző kutyának” (watchdog) tekinthető (ld. *Riolo v. Italy*, no. 42211/07, § 63, 17 July 2008; *Vides Aizsardzības Klubs v. Latvia*, no. 57829/00, § 42, 27 May 2004). Ilyen körülmények között a Bíróság meggyőződött arról, hogy az egyesület tevékenysége a sajtó számára biztosítotthoz hasonló szintű Egyezményes védelmet tesz indokolttá.

28. A jelen vita tárgya a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények büntetőjogi szabályozásának alkotmányossága volt. A Bíróság szerint a törvényi szabályozás utólagos normakontrollja iránti kérelem – különösen, ha azt egy országgyűlési képviselő terjeszti elő – kétséggkívül közérdekű ügynek számít. Következésképpen a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező közfontosságú ügyről jogszerűen gyűjtött információt. A Bíróság észrevételezi, hogy a hatóságok adminisztratív akadály létesítésével beavatkoztak e folyamat előkészítő szakaszába. Az Alkotmánybíróság információmonopóliuma így a cenúra egyik formájának minősült. Továbbá, mivel a kérelmező szándéka az volt, hogy a szóban forgó indítványból nyert információt a nyilvánosság számára közzétegye, s ilyen módon hozzájáruljon a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények jogi szabályozásáról folytatott nyilvános vitához, a kérelmező információközléshez fűződő jogát nyilvánvalóan megsértették.

29. A kérelmező számára az Egyezmény 10. Cikkének 1. bekezdése alapján

biztosított jogokba beavatkozás történt.

2. Indokolt volt-e a beavatkozás?

30. A Bíróság megismétli, hogy a kérelmező számára a 10. Cikk 1. bekezdése alapján biztosított jogokba történt beavatkozás sérti az Egyezményt, ha nem felel meg a 10. Cikk 2. bekezdésében foglalt követelményeknek. Ezért azt kell eldönteni, hogy a beavatkozás „törvényben meghatározott” volt-e, az azon rendelkezésben meghatározott törvényes célt vagy célokat szolgálta-e, s „egy demokratikus társadalomban szükséges” volt-e azon célok elérése érdekében.

a. „Törvényben meghatározott”

31. A kérelmező az adatvédelmi törvényre hivatkozva kérte az információt, amely közérdekű információhoz hozzáférést biztosít. A Kormány azzal érvelt, hogy a releváns jogi szabályozás megfelelő jogalapot nyújtott a kérelmező véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogába történt beavatkozáshoz, mivel a „személyes adatok” kezelése felülírja a közérdekű elemet.

32. A Bíróság meggyőződött arról, hogy a beavatkozás „törvényben meghatározott” volt az Egyezmény 10. Cikkének 2. bekezdése szerinti értelemben.

b. Törvényes cél

33. A kérelmező úgy érvelt: nem állítható, hogy a korlátozás a képviselő jogainak védelmét szolgálta, mivel az Alkotmánybíróság soha nem kérte a képviselő hozzájárulását személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához. A Kormány azzal érvelt, hogy a beavatkozás mások jogainak védelmét szolgálta.

34. A Bíróság úgy véli, hogy a szóban forgó beavatkozás olyannak tekinthető, ami az Egyezmény 10. Cikkének 2. bekezdése szerinti, mások jogainak védelmére irányuló törvényes célt szolgált.

c. Egy demokratikus társadalomban szükséges

35. A Bíróság annak felidézésével kezdi, hogy „a 10. Cikk nem ... biztosítja az egyén számára a személyes álláspontjával kapcsolatos információt tartalmazó nyilvántartáshoz való hozzáférés jogát, s nem rója a Kormányra azt a kötelezettséget, hogy ilyen információt közöljön az egyénnel” (*Leander v. Sweden*, 26 March 1987, § 74 *in fine*, Series A no. 116), továbbá, hogy „az Egyezményből nehezen vezethető le egy általános hozzáférési jog az adminisztratív adatokhoz és iratokhoz” (*Loiseau v. France* (dec.), no. 46809/99, ECHR 2003-XII (kivonatok)). A Bíróság azonban az utóbbi időben az „információ megismerés szabadsága” fogalmának tágabb értelmezése (ld. *Sdružení Jihočeské Matky c. la République tchèque* (dec.), no. 19101/03, 10 July 2006), s ezáltal az információhoz való hozzáférés jogának elismerése felé mozdult el.

36. Mindenesetre a Bíróság megjegyzi, hogy „az információ megismerésének szabadságához fűződő jog megtiltja a Kormányok számára, hogy valamely személyt olyan információ megismerésében korlátozzanak, amelyet mások közölni kívánnak, vagy hajlandók lehetnek közölni a személlyel” (*Leander, op. cit.*, § 74). A Bíróság úgy véli, hogy a jelen ügy – egy információmonopólium cenzori hatalma folytán – alapvetően inkább egy, a sajtóhoz hasonló társadalmi „házőrző kutya” (watchdog) funkcióinak a gyakorlásába történt beavatkozással, nem pedig a hivatalos iratokhoz való hozzáférés általános jogának a

megtagadásával kapcsolatos. Ebben az összefüggésben párhuzam vonható a Bíróság korábbi álláspontjával, miszerint a hatóságok által a sajtófunkciók útjába emelt előzetes akadályok a legalaposabb vizsgálatot követelik meg (ld. *Chauvy and Others v. France*, no. 64915/01, § 66, ECHR 2004-VI). Továbbá, sajtószabadsággal kapcsolatos ügyekben az Állam kötelezettsége magában foglalja a sajtófunkciók gyakorlását gátló akadályok megszüntetését, ha közérdekű kérdések vonatkozásában ilyen akadályok pusztán a hatóságok információmonopóliuma folytán állnak fenn. Ezen a ponton a Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmező által a jelen ügyben kért információ készen állt és rendelkezésre állt (ld. a *contrario*, *Guerra and Others v. Italy*, 19 February 1998, § 53 *in fine*, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I), a Kormánytól semmilyen adatgyűjtést nem igényelt. Ezért a Bíróság úgy véli: az Állam kötelezettsége volt, hogy ne akadályozza a kérelmező által kért információ áramlását.

37. A Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező az alkotmányossági vizsgálat iránti indítványról végül az indítványtevő személyes adatai nélkül kért információt. Továbbá, a Bíróság teljesen valószínűtlennek tartja, hogy bármilyen, a képviselő magánéletével – vagyis védett privátszférájával – kapcsolatos utalás kiolvasható lett volna a beadványból. Igaz, hogy a képviselő tájékoztatta a sajtót az indítvány benyújtásáról, ezért az ezen közérdekű kérdéssel kapcsolatos véleménye elvben azonosítható volt a személyével. A Bíróság azonban úgy véli, hogy végzetes lenne a politikai szférával kapcsolatos véleménynyilvánítás szabadságára nézve, ha közéleti szereplők személyiségi jogaikra hivatkozva cenzúrázhatnák a sajtót és a nyilvános vitát, azt állítva, hogy közügyekkel kapcsolatos álláspontjuk személyüket érinti, ezért magánjellegű adatnak minősül, amely hozzájárulásuk nélkül nem ismerhető meg. A Bíróság szerint ilyen megfontolások nem igazolhatják a jelen ügyben panaszolt beavatkozást.

38. A Bíróság úgy véli, hogy a közérdekű információkhoz való hozzáférés megakadályozása céljából emelt akadályok elbátortalaníthatják a médiában vagy más hasonló területen tevékenykedő szereplőket attól, hogy ilyen ügyekkel foglalkozzanak. Ennek eredményeként előfordulhat, hogy nem tudják betölteni fontos, „társadalmi házőrző kutya” szerepüket, s az ilyen akadályok hátrányosan érinthetik e szereplők azon képességét is, hogy pontos és megbízható információkat szolgáltatassanak (ld., *mutatis mutandis*, *Goodwin v. the United Kingdom*, judgment of 27 March 1996, *Reports* 1996-II, p. 500, § 39).

39. A fenti megfontolások azon következtetés levonására vezették a Bíróságot, hogy a kérelmező számára biztosított véleménynyilvánítás szabadságába történt beavatkozás a jelen ügyben nem tekinthető olyannak, ami egy demokratikus társadalomban szükséges volt. Ebből következik, hogy az Egyezmény 10. Cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

40. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

41. A kérelmező 5000 euró nem vagyoni kártérítést követelt azon az alapon, hogy a panaszolt korlátozás miatt nem tudott nyílt és tájékozott nyilvános vitát indítani a drogpolitikáról, és hozzájárulni e politikához

42. A Kormány vitatta az igényt.

43. A Bíróság úgy találja, hogy a jogsértés megállapítása önmagában elegendő igazságos elégtételt jelent mindazon nem vagyoni kár tekintetében, amit a kérelmező esetleg elszenvedett.

B. Költségek és kiadások

44. A kérelmező 5594 eurót követelt a Bíróság előtti eljárásban felmerült jogi költségek (ez az összeg – amely 20% ÁFA-t tartalmaz – 44 órányi ügyvédi munka díja), s további 80 eurót az adminisztratív költségek megtérítésére.

45. A Kormány vitatta az igényt.

46. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező akkor és annyiban jogosult a költségek és kiadások megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy azok ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, és összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben – a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel – a Bíróság összesen 3000 euró megítélését tartja ésszerűnek a költségek és kiadások tekintetében.

C. Késedelmi kamat

47. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 10. Cikkét megsértették;
2. *Megállapítja*, hogy a jogsértés megállapítása önmagában elegendő igazságos elégtételt jelent mindazon nem vagyoni kár tekintetében, amit a kérelmező esetleg elszenvedett.
3. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára költségek és kiadások tekintetében 3000 (háromezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2009. április 14-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Sally Dollé Hivatalvezető	Françoise Tulkens Elnök
------------------------------	----------------------------

Rovatok:

Hírek ^[1], TASZ sikerek ^[2], Információszabadság ^[3], Jogalkotás nyilvánossága ^[4], Politikai szabadságjogok ^[5], Szólásszabadság ^[6], Strasbourg ^[7]

- Adatvédelmi tájékoztató
- Felhasználási feltételek
- Kapcsolat

Forrás webcím (letöltve 2013-10-04 20:09): <http://tasz.hu/informacioszabadsag/magyar-nyelven-strasbourgi-dontes>

Hivatkozások:

[1] <http://tasz.hu/hirek>

[2] <http://tasz.hu/tasz-sikerek>

[3] <http://tasz.hu/informacioszabadsag>

[4] <http://tasz.hu/informacioszabadsag/jogalkotas-nyilvanossaga>

[5] <http://tasz.hu/politikai-szabadsagjogok>

[6] <http://tasz.hu/szolasszabadsag>

[7] <http://tasz.hu/perek/strasbourg>